

КОНСТИТУЦИОНЕН СЪД

Вх. № 316/к.о. 28/92 г.

Дата 13. 11. 1992 г.

До

КОНСТИТУЦИОННИЯ СЪД НА
РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

г.н. А. Павлов
мо к.з. № 28/92 г.
16.11.92 г.

С Т А Н О В И Щ Е

на Парламентарната група на Предизборния съюз на БСП, БЛП, ОПТ,
ПХЖД, ХРП, НЛП "Ст. Стамболов", СМС, ФБСМ, СДПД "Ера-3"

по допустимостта и основателността на
искането по конст- дело 28/92 г.

Уважаеми господа конституционни съдии,

С определение от 10 ноември 1992 г. по конст. дело 28/92 г. Парламентарната ни група е конституирана като заинтересована страна. Ползваме се от правото си да представим писмено становище, което молим да имате предвид при решаване на делото.

I. По допустимостта на направеното искане

Искането е оформено като "молба от група народни представители". Не са посочени правните основания, на които е направено то. По съдържание искането не отговаря на задължителните изисквания на чл.17, ал.1 от Закона за Конституционния съд и чл.18, ал.1 (липсват мотиви), както и на чл.18, ал.2, т.2,3,4 и 6 от Правилника за организацията и дейността на Конституционния съд.

От определението на съда не става ясно дали Конституционният съд е приложил в случая разпоредбата по чл.19, ал.1 и следващите от Правилника.

От молбата става ясно, че "групата народни представители" са повече от 1/5 от народните представители в 36-то Народно събрание и не спорим, че са налице условията на чл.150, ал.1, приложение 1 от Конституцията за сезиране на Конституционния съд.

От текста на "молбата" може да се направи изводът, че макар и немотивирани с нея са направени две искания:

1. Конституционният съд да даде задължително тълкуване на чл.77, ал.2 от Конституцията.

2. Конституционният съд да се произнесе по установяване противоконституционността на решението на народното събрание за възлагане временно за изпълнение функциите на председател на Народното събрание на г-жа Снежана Ботушарова - заместник-председател на Народното събрание, във връзка с подаване оставка от председателя на Народното събрание г-н Стефан савов.

Първото искане е от компетентността на Конституционния съд, съгласно чл.149, ал.1, т.,, а второто - на основание чл.149, ал.1, т.2 от Конституцията.

По същество:

А. По тълкуването на чл.77, ал.2 от конституцията

Текстът на Конституцията е ясен и не буди спорове. Заместник-председателите имат право и задължение да подпомагат председателя на Народното събрание в неговите функции, изчерпателно изброени в чл.77, ал.1, и "осъществяват възложените от него дейности".

В първата хипотеза "подпомагат председателя", макар че не е посочено по какъв начин и в какво се състои това подпомагане, но буди съмнение неговият обхват. Този текст е ал.2 на чл.77, а в ал.1 са определени задълженията и правата на председателя. Едва ли може да изтълкува задължението на заместник-председателите като задължение да се подпомага дейност извън тази по чл.77, ал.1 - например в домакинството, храненето и т.н.

По втората хипотеза - "и осъществяват възложените от него дейности".

Редакцията също е свързана с ал.1 Освен подпомагане във всички дейности, председателят има право да възложи изцяло една или няколко от дейностите по ал.1 на някой от заместник-председателите, например по чл.77, ал.1, т.2 или т.6. Аналогичен е впрочем и текстът по чл.104 от Конституцията, която дава възможност на президента да възлага част от правомощията си на вицепрезидента.

По втората част на искането:

Относно установяване противоконституционността на решението за възлагане временно пълномощията на председателя на Народното събрание във връзка с неговата оставка на г-жа Снежана Ботушарова.

Поставените в молбата въпроси се отнасят към това решение. Дори разширителното тълкуване на чл. 77, ал. 2 не може да се свърже с отговори по тези въпроси.

По повод на това решение следва да се направи тълкуване на чл. 4, ал. 5 и чл. 6 от Правилника за организацията и дейността на Народното събрание, както и всички правомощия на Народното събрание по Конституция и въз основа на Правилника. Разпоредбите по § 2 от Допълнителните разпоредби, който гласи "По въпроси, неуредени с този Правилник, Народното събрание приема решение, какъвто е смисълът и на чл. 73 от Конституцията.

Съгласно чл. 76, ал. 3 от Конституцията на, Народното събрание избира председател и заместник-председател. Чл. 4, ал. 4 от Правилника определя кворума на избора и реда на този избор. "За избрани се смятат кандидатите, получили повече от половината от гласовете на присъстващите народни представители".

Ако Народното събрание, с гласовете на повече от половината от присъстващите по време на избора народни представители, може да избере председател, то може и по-малкото - да упълномощи лице от състава на ръководството временно да изпълнява тази функция.

Чл. 5, ал. 1 от Правилника предвижда възможността за предсрочно освобождаване на председателя и заместник-председателите на Народното събрание по тяхно искане. Народното събрание, след подадената оставка на г-н Стефан Савов като председател на Народното събрание, в съответствие с разпоредбата на ал. 2 и чл. 5 я прие без гласуване. Изборът на нов председател на Народното събрание е дейност, която не може да се извърши непосредствено след подаване на оставка. За периода, когато Народното събрание няма председател, неговите функции следва да се из-

пълняват от оправомощено лице. Съгласно чл. 77, ал. 2, заместник-председателите могат да правят това, ако са оправомощени от председателя на Народното събрание. Ако обаче няма председател, органът, който избира председател, може да определи и лицето, временно изпълняващ тази длъжност.

По поставените в "молбата" въпроси.

По първия въпрос. Разбира се, че заместник-председателят може да се овласти да изпълнява функциите на председател само ако няма избран такъв. Ако има избран председател, тогава това овластяване може да стане само от него на основание чл. 77, ал. 2 от Конституцията.

По втория въпрос. Законността на действието на Народното събрание и при липса на председател-титуляр се определя за всяко действие поотделно. Съгласно чл. 86, ал. 1 от Конституцията, Народното събрание приема закони, решения, декларации, обръщения - тъй като това са актове на законодателния орган, термина "законен" и "незаконен" е неприложим. Ако не са спазени изискванията за тяхното приемане - процедура на внасяне, обсъждане, приемане, кворум, ако те противоречат на Конституцията, тяхната противоконституционност се установява само по определения ред от Конституционния съд.

По третия въпрос. Конституцията и Правилникът за организацията и дейността на Народното събрание поределят реда за избор на председател. Те са задължителни не само за първоначалния избор по чл. 76, ал. 3 от Конституцията и чл. 4, ал. 3 и 4 от Правилника. В ситуация, аналогична на тази са избори при предсрочно освобождаване на председателя по негово искане. Народното събрание още попадне в хипотезата на т.2 на чл. 5, ал. 1 и при смърт на председателя или напускане на страната за неопределено време, без да е подадена оставка. В решението на Народното събрание всички тези изисвания на Конституцията и Правилника са съобразени и стриктно приложени.

Решението на Народното събрание е конституционно съобразно. Но тъй като в молбата няма петитум трудно е да предположим за какво ще се прозизнесе Конституционният съд.

С уважение

НОРА АНАНИЕВА

Председател на Парламентарната група на Предизборния съюз на БСП